

KUŹNIA (11) *sb f*

sg *N* kuźniã (3). ◊ *G* kuźnięj (5) *GórnDworz* (2), *GrzegŚm*, *Oczko*, *CzechEp*, kuźni (2) *PowodPr*, *CiekPotr*; ~ -éj (1), -(e)j (4). ◊ *A* kuźnią (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

1. *Warsztat kowalski, miejsce, gdzie się kuje; fabrica ferrea Calag; ferraria officina Cn* (4) : *Schmide*. *Kuźnia*. *Wárftát*. *Fabrica ferrea*. *Calag* 422b; [Kowádlnia/ aliás *Kuźnia*. *Officina fabrilis*, *officina ferraria*. *Volck Iiiv*.]

W porównaniu (1): *ogień ón/ we wnętrznosciách ziemnych zawarty/ próznować niemogąc/ ząwždy iáko z kuźnięj rozmáitemi dymámi kurzy*. *Oczko* 6.

W przeni (2) : *Wárftát wżytkich boleści/ tumultów fkrwáwionych Obaczyłby/ á kuźnią/ od plag niezliczonych/ Zbitą y podrapáną GosłCast* 66.

Fraza: »z jednej kuźnięj wyszło« = *zrobione zostało tak samo, jest dziełem tej samej osoby* (1): *Ziedney to kuźnięj wyzło/ pokázuią kwity Troiáki Bog/ dwoy Kryftus/ człowiek też łowity*. *GrzegŚm ktv*.

2. *Mennica* (1) : [1 *taler Gotta*, a drugi *cesarski [= cesarskiej] kuźny [lege: kuźni] InwMieszcz* 1582 nr 240.]

W przeni (1) : *Nániesiono menice zewsząd rozmáitey: Chciałem y ia znak swoiey zabawy pielgrzymkicy, Położyć ná tym grofzu kuźni stárorzymkicy*. *CiekPotr*)?(2).

3. *Kucie, sposób kucia; tu przeni: dzieło, sposób* (6) : *Tákoweże też iest kuźnięj y owo drugie/ kiedy człowiekowi ktory niema noła mowi ktho/ Ná czoż ty brácie kładziełz okulary? ábo czym lecie woniałz rożey? GórnDworz Q, R5*.

kuźnia czyja [w tym: ai poss (2), pron poss (1), G pron (1)] (4): *Tákże w tym śláchetnym rzemiefle pińania/ Nie trzebá długięj pracy w tym do rozeznánia/ Czyiá kuźnia/ weżrzawłzy pirwey w ine łztuki/ Obaczy káždy śnádnie bez trudney náuki/ Ktore kufy tym kftátem w iedney formie lano/ Co ie fwiátu po ten czás ná iásnią wydano*. *RejWiz* A8v; *CzechRozm* 81v; *Iedney tedy rzeczy z tych dwu/ ia nie iestem ánim był ná odpor: ále drugiey chwalić y przyiác nie mogę/ áni chcę: iáko kuźnięj Antychriftowey/ ku zniłzczeniu Bogá iedynego y lámego prawdziwego vrobioney CzechEp* 216; *Naprzod zá dziwnym przeyrzeniem páńłkim/ á ślepotą áduerłarzow/ vniuerłámi Seymowemi kuźni ich/ przyznáło łie nie raz práwo y połsefsia niewstáwáiáca dzieśięcin duchownych y po máiętnosciách ślácheckich*. *PowodPr* 24.

W charakterystycznych połączeniach: kuźnia antychrystowa, szatańska.

Synonimy: 1. kowadlnia; 2. myńca.

Cf **KUŹNICA**